

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Cezaevlerinde sağlık sorunları yaşayan mahpusların tedaviye erişimi ve cezaevi koşullarında yaşamlarını sürdürebilmeleri, Anayasa'nın 17. maddesi ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler kapsamında devletin temel yükümlülüklerinden biridir. İnsan Hakları Derneği'nin 2025 yılı verilerine göre, Türkiye'de 651'i ağır olmak üzere toplam 1.517 hasta mahpus bulunmaktadır.

Bu kişilerden biri olan Mehmet Salih Filiz, Bodrum S Tipi Kapalı Cezaevinde tutulmakta olup; ülseratif kolit ve ankilozan spondilit tanıları nedeniyle sürekli tedaviye ihtiyaç duymaktadır. Kalın bağırsak hastalığı nedeniyle sürekli tuvalet ihtiyacı olan Filiz, çoğunlukla sıvı mama ile beslenmekte, özel diyet ve ilaç ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmaktadır. Maddi imkânsızlıklar nedeniyle beslenme ve tedavi süreçleri aksamakta, ailesi tarafından dışarıdan gönderilen ürünlerin karşılanması da sürdürülebilir olmaktan çıkmaktadır.

13.03.2023 tarihli Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesi sağlık kurulu raporunda, cezaevi koşullarında yaşamını sürdüremeyeceği ifade edilmiştir. İstanbul Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulu da 09.09.2024 tarihli mütalaasında, düzenli takip gerektiren kronik hastalıklarının mevcut olduğunu belirtmiştir. Bu raporların ardından 28.10.2024 tarihinde Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'ne başvuru yapılmıştır. Ancak Bakanlığın 11.11.2024 tarihli ve E-35601974-102(102-017-2023)-3708/70000 sayılı cevabında, ATK raporunun henüz ulaşmadığı belirtilmiş; devamında gönderilen 15.01.2025 ve 17.02.2025 tarihli yazılarda ise Bodrum Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan eksik belgelerin beklendiği ifade edilmiştir.

Adalet Bakanlığı'nın 02.01.2023 tarihli ve 20/1 sayılı genelgesi, başvuru dosyalarında ilgili savcılıklara belgeleri eksiksiz ve gecikmeksizin ulaştırma yükümlülüğü getirmesine rağmen, bu yükümlülüğün yerine getirilmediği anlaşılmaktadır. Sürecin bu şekilde tıkanması, ağır hasta mahpusların yaşam hakkını ihlal eder niteliktedir.

Bu bağlamda;

1. Mehmet Salih Filiz'in cezaevinde kalamayacak kadar hasta olduğuna ilişkin 13.03.2023 tarihli hastane raporu ve 09.09.2024 tarihli Adli Tıp Kurumu mütalaası Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'ne ulaşmış mıdır? Ulaştıysa bu raporlar doğrultusunda herhangi bir tahliye işlemi başlatılmış mıdır?
2. Bakanlığınıza ulaşan resmi tıbbi raporlarda, mahpusun "cezaevi koşullarında hayatını sürdüremeyeceği" belirtilmesine rağmen, infazına devam edilmesinin gerekçesi nedir?
3. Adalet Bakanlığı'nın 02.01.2023 tarihli ve 20/1 sayılı genelgesine rağmen Bodrum Cumhuriyet Başsavcılığı'nın ilgili belgeleri zamanında ve eksiksiz biçimde göndermediği iddiası doğru mudur? Bu konuda herhangi bir idari inceleme başlatılmış mıdır?
4. Cezaevi koşullarında yaşamını sürdüremeyecek durumda olan mahpusların başvurularında savcılıkların belge eksikliği ya da gecikme nedeniyle süreci uzatmalarının önüne geçmek için Bakanlığınıza alınan herhangi bir önlem bulunmakta mıdır?
5. Mehmet Salih Filiz'in hastalığı nedeniyle özel mama ve diyet ürünlerine ihtiyaç duyduğu, bu ihtiyaçlarını karşılayamadığı ve tedavisinin cezaevi koşullarında sürdürülemediği dikkate alındığında, cezaevinde kalamayacak durumdaki mahpuslar için özel bir sağlık destek sistemi geliştirilmesi planlanmakta mıdır?
6. 2020-2025 yılları arasında, sağlık durumu nedeniyle cezaevinde kalamayacağı belgelenmiş olmasına rağmen tahliye edilmeyip cezaevinde yaşamını yitiren mahpus sayısı kaçtır? Bu vakalara ilişkin yürütülen adli veya idari soruşturmalar var mıdır?
7. 2020 yılından bu yana, Bakanlığınıza Adli Tıp raporu ve hastane belgeleriyle başvuran kaç hasta mahpusun tahliye talebi kabul edilmiştir? Kaçının süreci hâlen sonuçlandırılmamıştır?
8. Cezaevinde kalamayacak durumda olan hasta mahpusların tahliye süreçlerinin hızlandırılması, başsavcılıkların yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde idari yaptırımlar uygulanması ve bağımsız hastane raporlarının bağlayıcılığının artırılması yönünde herhangi bir yasal ya da idari düzenleme çalışması bulunmakta mıdır?